

Učiteljski Tovariš.

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: Po volitvah. — Risarski pouk na učiteljskih. — Učiteljski pravnik. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Inserati.

Po volitvah.

Nič ni vreden poslanec,
ki nima srca za ljudskega učitelja.
Poslanec *Ciril Pirc*.

Te besede je izpregovoril g. Ciril Pirc na volilnem shodu dne 16. kimoveca v Kranju. Poznali smo že poprej g. C. Pirea, da je odkrit prijatelj ljudskemu učiteljstvu, a po volilnem shodu v Kranju se nam je pa še bolj priljubil. Pokazal je, da je vreden naslednik svojih dveh prednikov, g. ravnatelja Šubica in notarja Globočnika. Ta dva vrla prijatelja nove šole in naprednega učiteljstva sta čestokrat povdarjala, da je treba ljudskega učitelja najprej gmotno dobro podpreti, šele potem bo dobil potrebno zaupanje in veljavo med narodom, zakaj naš kmet je še vedno mnenja, da „le petica dá ime sloveče“ in da „človek toliko velja, kar plača“. Kedar bo imel naš ljudski učitelj tako plačo, kakoršno zbog svojega važnega poklica in stališča med narodom zasluži, takrat bo lahko pogumno nastopil ter bo na deželi najboljša zaslomba in opora vsaki napredni stranki, hkrati pa najboljša protisila proti usiljivemu in nadležnemu klerikalizmu. Takih nazorov mora biti vsak napreden rodoljub in vsak pravi pristaš narodno-napredne stranke. Takih nazorov je tudi poslanec mestne skupine Kranj-Škofja Loka. To nam pričajo zgornje in pa tudi te-le besede iz njegovega volilnega shoda:

„In kakor zahteva narodno-napredna stranka neodvisno narodno šolo, zato je tudi on za izdatno in opravičeno izboljšanje gmotnega položaja učiteljstva, zakaj ljudska šola je temelj omike in naobrazbe, ljudski učitelji pa so pijonirji napredka“.

Dobrega prijatelja smo dobili učitelji tudi v poslancu Fr. Arko-tu. Gotovo bo tudi on povzdignil z največjim veseljem in navdušenjem svojo besedo, kedar se bo šlo za izboljšanje učiteljskega gmotnega stanja. Prepričani smo tudi, da bodo tudi vsi drugi poslanci narodno-napredne stranke stali slej kakor prej zvesto ob strani ljudskemu učiteljstvu.

Letos bomo stopili kranjski učitelji zopet s precej obširno prošnjo pred deželni zbor. Posebno za zvišanje petletnic na 200 K se bomo morali prav krepko zavzeti. Opozarjamo okrajna učiteljska društva, da se že zarana začno posvetovati, kako bi bilo učiteljstvu dotičnega okraja poma-

gati. Da se pa ne bodo prošnje posameznih učiteljskih društev križale, zato bo najbolje, da se vse te prošnje pošljejo deželnemu „Slovenskemu učiteljskemu društvu“ v Ljubljani, katero bo na podstavi teh prošenj sestavilo eno samo prošnjo ter jo potem predložilo deželnemu zboru. Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ pa prosimo, da izda v ta namen čim preje primeren oklic na kranjska okrajna učiteljska društva. Le na ta način bo kaj uspeha. Prošnje posameznih društev oziroma krajev kar naravnost na deželni zbor bi bile bob v steno. Le v slogi in edinosti je moč in napredek. Torej v tem smislu na delo!

Risarski pouk na učiteljskih.

Pod tem naslovom je objavil dunajski list „Zeitschrift für Zeichen- und Kunstunterricht“ jako zanimiva članka, iz katerih posnamemo nastopne najvažnejše stavke:

„Ako hočemo risanje povzdigniti v ljudski šoli, je potrebno, da si učiteljski kandidat pridobi toliko spretnosti, da more na šolski tabli pred učenci narisati razne predmete nazornega nauka kakor tudi predmete iz realij. Da se pa to doseže, ne zadostuje, ako kandidatje rišejo le ornamente, risati morajo tudi po naravi n. pr. kaki list, cvetko ali sadež. Pri izbiri se je treba ozirati na nadarjenost in znanje kandidatov. Podlaga risanju po naravi je pa perspektiva in sicer kolikor je mogoče, risanje po posameznih modelih.“

Gojiti je treba tudi risanje na pamet, ali ne samo na ta način, da učenec iz spomina nariše ornament, ki ga je prej risal po predlogi ali po modelu. Primernejše naloge so: Nariši škaf, ki stoji na kuhinjskem stolu (mizi)! Ali — nariši na ogel postavljen kvadrat, ki je znotraj okrašen s cveticami.“

„V obče naj pa učitelj tako postopa, da a) v prvih letnikih sam veliko na tablo riše, kandidatje pa za njim na papir. (Risanje po predlogah naj se omeji, ker s tem se podpira lenoba ter se pogostoma primeri, da učenec eno risbo izdeluje po več mesecev, katero bi lahko v par urah izgotovil.) b) V zadnjih letnikih pa morajo kandidatje prav veliko risati na šolski tabli, zakaj — ako učitelj sam ne riše spretno na tablo, tudi njegovi učenci ne bodo nikdar dobro risali!“

Učiteljski pravnik.

Priobčuje „Pedagogičsko društvo“ v Krškem.

(Dalje.)

Ločitev od šole in vpokojevanje.

Ako se je učitelju šola še tako prikupila, vendar pride čas, ko se mora začasno ali stalno od nje ločiti.

Začasno se od nje loči, ako dobi n. pr. radi bolezn ali radi katerega drugega vzroka dopust, ali ako je bil suspendovan ali začasno v pokoj dejan.

Da ni učitelj na svojih dohodkih prikrajšan, kedar je dobil n. pr. radi bolezn dopust, to je naravno. Kedar je učitelj suspendovan? O tem govorita § 55. in § 56. kranjske postave od 29. aprila 1873, katera smo že navedli, ko smo razlagali disciplinarno postopanje zoper učitelje. O začasnem vpokojevanju pa govori § 65. novega zakona o vpokojevanju.

V pokoji se ali stalno ali začasno. *) V poslednjem slučaju mora dotičnik, ko mine vzrok, iz kterega je bil postavljen v pokoj, po ukazu deželne šolske oblasti zopet delovati pri šolstvu, sicer izgubi pokojnino. Tudi v prvem primerljeju jenja pokojnina, ako v stanovitni pokoj dejani prevzame kako s plačo ustanovljeno deželno službo.

Stalna ločitev od šole je stalno vpokojevanje. Kdaj more nastopiti? 1.) Ako učitelj sam prosi. 2.) Ako šolske gospodske, deželni šolski svet na predlog ali brez predloga okrajnega šolskega sveta to uradno ukrenejo. Za tako ukrenitev pa morajo imeti razloge, in sicer zakonite razloge, katere navaja § 57 omenjenega zakona, namreč: 1.) zvesto izpolnjevanje službe in postaranje, 2.) težke telesne ali dušne slabosti, 3.) druge ozira vredne razmere, katere ga ovirajo, da učitelj ne more svoje službe opravljati. — Ako se hoče učitelj v pokoj djati službeno in brez prošnje, mora se v smislu ministrskega razpisa z dne 18. septembra 1893 iz vseh okoliščin dokazati njegova nezmožnost, sicer tako vpokojevanje ne velja.

Kako se odmeri pokojnina umirovljenemu učitelju?

O tem govori §§ 60. do 64.**)

Kdaj ne dobi pokojnine učitelj, ko se loči od šole?

1.) Ako se učitelj prostovoljno službi odpove ali samooblastno službo popusti (§ 58).

2.) Ako se učiteljica ali nadučiteljica brez dovoljenja okrajnega šolskega sveta omoži ali oženi začasni učitelj.

Ako se učitelj prostovoljno službi odpove, ne sme brez dovoljenja deželne šolske oblasti zapustiti službe pred koncem šolskega leta in mora prošnjo vsaj četrta leta prej vložiti pri krajnem šolskem svetu in čakati, da je pravilno odpuščen (§ 59). Ker je bil prisegel tudi na ta §, dolžnost mu je, da se po njem ravna. Ako se ne ravna po tem, utegne zanj imeti tudi slabe pravne nasledke, razen ako je stopil v privatno življenje. Po § 53. drž. š. zakona z dne 14. maja 1869 se redkokedaj učitelj odstrani. Ta § veli namreč, da se mora tudi učitelj, ki ima že drugi izpit, siliti, ako je čisto za nič, da gre še enkrat k izpitu. Ako ga ne napravi, sme se odstraniti ali pa sme le začasno služiti, kakor to določi deželni šolski svet.

*) Ako se kje šola opusti in se učitelja ne rabi, radi tega se ga ne sme v pokoj djati (upravno sodišče 8. oktobra 1891.).

***) Šolske gosposke niso opravičene, učitelju nekaj službenih let spregledati, da bi večjo pokojnino dobival (min. odl. 1. decembra 1892.).

Učiteljske vdove.

Vdove brez otrok.

1.) Ako je imel učitelj pravico do pokojnine, ima jo tudi njegova vdova (§ 66).

2.) Če je bil zakon z umrlim možem sklenjen že v pokoji, ali če je bila zakonska združba brez moževe krivde pred njegovo smrtjo po sodnijsko ločena, vdova nima pravice do pokojnine (§ 70).

3.) Če je umrl mož spolnil že deseto leto (§ 62), dobi vdova penzijo, ktera se odmeri s 40 %. Toda ta pokojnina mora biti vsaj 600 K visoka zadnje števn letne plače, ktero je ranjki dobival. (§ 61.) (§ 69.)

4.) Ako se vdova zopet omoži, more si penzijo prihraniti za mogoči vdovski stan, ali dveletni znesek tiste penzije vzeti za odpravilo. (§ 71.)

5.) Vdova stanuje še četrta leta v prostem stanovanju ali potegne še prihodnji (1/4 letni) plačilni obrok v denarji za stanovanje.

6.) Užitek od zemljišč, ki spadajo k šolam, t. j. k dohodkom pokojnega moža, gre vdovi le takrat, ako je bila smrt nastopila med 1. junijem in 31. oktobrom.

Novi zakon o pokojninah pa se v celoti tako glasi:

Zakon

z dne 30. malega srpana 1900,

veljaven za vojvodino Kranjsko,

s katerim se prenamejajo nekatera določila zakona z dne 29. mal. travna leta 1873., dež. zak. št. 22, o uravnavi pravnih razmer učiteljstva na javnih ljudskih šolah vojvodine Kranjske, glede vpokojevanja učiteljskih oseb in preskrbljevanja njih ostalih.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I.

§§ 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78. in 79. zakona z dne 29. mal. travna l. 1873., dež. zak. št. 22, so v svoji sedanji besedi razveljavljeni in se odslej glase tako:

§ 57.

Član učiteljstva se vpokoji, ako se je po brezmadežnem službovanju preveč postaral, ali ako zaradi težkih telesnih ali duševnih hib ali drugih ozira vrednih razmer ni več sposoben opravljati svojih dolžnosti.

Vpokojevanje se izreče ali na prošnjo ali pa uradoma.

Učitelji (učiteljice), kateri imajo šele po dovršeni službeni dobi štiridesetih let pravico do polnih vštevni aktivitetnih prejemkov kot pokojnine, smejo, če so dovršili 60. leto starosti in 35. službeno leto, na svojo prošnjo biti stalno vpokojeni tudi brez dokaza nesposobnosti za službo, ki ga je sicer treba.

§ 58.

Kdor se prostovoljno službi odpove, ali samooblastno službo popusti, zgubi pravico biti vpokojen.

Za tako prostovoljno odpoved se jemlje tudi, ako se nadučiteljica ali učiteljica omoži brez dovolitve okrajnega šolskega oblastva, kakor tudi, ako se oženi učitelj, ki še ni definitivno nameščen, brez odobritve okrajnega šolskega oblastva.

§ 59.

Kdor se prostovoljno odpove učiteljski službi ali vpokoji, sme brez posebnega dovoljenja deželnega šolskega oblastva izstopiti iz službe samo koncem šolskega leta, takrat mora

pa tudi izprazniti uradno stanovanje in izročiti s službo združeno posest zemljišč, katerih užitek je presojati po § 78.

§ 60.

Koliko dobiva učitelj (učiteljica) pokojninskega užitka (odpravnine ali penzije), se ravna po letni plači kakor tudi po službenih letih vpokojenca.

§ 61.

Vštevna letna plača je tista, katero je užival učitelj neposredno tisti čas, predno je bil vpokojen.

Starostne doklade in pa opravilne doklade šolskih voditeljev je šteti za dele te letne plače.

§ 62.

Vštevna se tisti službeni čas, ki ga je kdo, prebivši preskušnjo o učni usposobljenosti, služil na kaki javni šoli (§ 56. drž. š. zak.). Tudi po pretrganju se vštevna že dosluženi čas, ako se dokaže, da pretrganja ni zakrivila ali provzročila dotična učiteljska oseba.

§ 63.

Tistim članom učiteljstva, kateri ob času, ko se vpokojе, še niso doslužili vštevne službene dobe desetih let (§ 62.), gre, ako iz šolske službe ne izstopijo, ker se prostovoljno odpovedo službi ali ker se po disciplinarnem potu odpuste iz službe, le odpravnina, katero je za službeno dobo do petih let odmeriti z enojnim, za službeno dobo čez pet let pa z dvojnim zneskom vštevnih službenih prejemkov.

§ 64.

Člani učiteljstva imajo pravico do pokojnine, katera znaša po desetih brez pretrganja dovršenih službenih letih štirideset odstotkov, za vsako nadaljno leto pa dva odstotka, zadnjih vštevnih službenih prejemkov. Po službeni dobi štiridesetih let jim gredo torej kot pokojnina vsi vštevni službeni prejemki.

Preračunjuje službeno dobo se deli leta, ako presegajo 6 mesecev, vštevajo za polno leto.

Normalna pokojnina člana učiteljstva se ne sme odmerjati nižje kakor z neskrom 800 K na leto.

S člani učiteljstva, kateri postanejo za službo nesposobni po bolezni ali pa po telesni poškodbi, ki si je niso provzročili sami nalašč, se ravna, četudi še niso doslužili deset, pač pa vsaj pet službenih let, tako, kakor da bi res prebili deset službenih let.

§ 65.

Vpokojuje se ali stalno ali začasno. V poslednjem slučaju mora dotičnik, ko mine vzrok, iz kterega je bil začasno vpokojen, po ukazu deželnega šolskega oblastva zopet delovati pri šolstvu, sicer izgubi pokojnino. Tudi v prvem slučaju preneha pokojnina, ako stalno vpokojeni prevzame kako s plačo ustanovljeno deželno službo.

§ 66.

Vdove in sirote učiteljev imajo pravico do preskrbnine le takrat, ako bi umrli soprog, oziroma oče sam imel pravico do pokojnine.

Zakonski otroci umrlih učiteljic, katerih ne morejo očetje vzdrževati, imajo enako pravico do pokojnin.

§ 68.

Vdova učitelja, kateri ob svoji smrti še ni izpolnil desetega vštevnega službenega leta, dobi kot odpravnino polovico zadnje vštevne letne plače (§ 61.), katero je dobival umrli.

§ 69.

Če je umrli soprog spolnil že deseto všttevno službeno leto, gre vdovi pokojnina, katera se odmeri s štirideset odstotki zadnjih vštevnih aktivitetnih prejemkov.

Normalna pokojnina vdove pa ne sme biti manjša kakor 600 K na leto.

§ 70.

Če se je zakon sklenil že v pokoju, ali če je bila zakonska zveza pred soprogovo smrtjo vsled krivde soproge sodnijsko ločena, vdova nima pravice do pokojnine.

§ 71.

Ako se vdova zopet omoži, si sme pokojnino pridržati za zopetni vdovski stan ali pa vzeti dveletni znesek tiste pokojnine kot odpravnino.

§ 72.

Za zakonske, ali s kasneje sklenenim zakonom pozakonnjene otroke kakega člana učiteljstva gre vdovi, ako ima ona sama pravico do zaporedoma tekoče pokojnine, ne glede na število otrok vzgojevalni prispevek v visokosti ene petine vdovske pokojnine za vsakega nepreskrbljenega, v njeni preskrbi stoječega otroka.

Vendar pa vsota teh vzgojevalnih prispevkov ne sme presegati zneska vdovske pokojnine.

Zaporedoma tekoče normalne preskrbnine vdove in otrok v pokoju umrlega učitelja ne smejo skupaj presegati osemdeset odstotkov zadnjih vštevnih aktivitetnih prejemkov pokojnika.

§ 73.

Vzgojevalni prispevek za vsakega otroka neha z dovršenim 20. letom starosti ali pa z njegovo prejšnjo preskrbo.

Vendar pa se jim sme sporazumno z deželnim odborom dovoliti nadaljno prejemanje vzgojevalnega prispevka do dovršenega 24. leta starosti, ako srednje ali visoke šole z dobrim uspehom obiskujejo. To določilo velja tudi za učiteljske in učiteljske pripravnice, trgovinske, obrtne kmetijske šole in za druge višje izobraževalne zavode.

Tudi v slučajih trajne bolezni in hiranja, vsled česar si dotični otroci ne morejo ničesar prislužiti, se sme dovoliti nadaljno prejemanje vzgojevalnega prispevka do dovršenega 24. leta starosti.

§ 74.

Ako kak učitelj ne zapusti vdove ali če ta nima pravice do pokojnine (§ 70.), gre vsem nepreskrbljenim otrokom umrlega, ki še niso dovršili 20. leta starosti, v slučaju § 68. ravno tolika odpravnina, kolikor bi je imela dobiti vdova, v slučaju § 69. pa jim gre sirotinska (konkretalna) pokojnina v skupnem znesku polovice one vdovske pokojnine, katero je prejemale njih mati ali mačeha, oziroma ki bi ji bila pristajala po § 69.

Ako bi pa vsota normalnih vzgojevalnih prispevkov, katera bi bila šla materi po § 72., presegala znesek sirotinske (konkretalne) pokojnine, nakazati je presežek kot doklado k sirotinski (konkretalni) pokojnini po glavah, in to tako, da vsakokrat, kadar kateri otrok zgubi pravico do prejemanja, odpade znesek nanj pripadajočega vzgojevalnega prispevka, in to dotlej, dokler oni večji znesek ne izgine popolnoma ter ne ostane samo sirotinska (konkretalna) pokojnina v polnem znesku.

Sirotinska (konkretalna) pokojnina z dokladami vred ne sme v nobenem slučaju presegati visokosti vdovske pokojnine, katera gre po § 69.

Ako sta bila oče in mati učitelja, gre otrokom konkretalna pokojnina po tistem roditelju, kateri je dobival večjo v pokojnino všttevno plačo.

§ 75.

Sirotinska (konkretalna) pokojnina neha šele z dnevom, kadar ni več nobenega nepreskrbljenega otroka umrlega pod 20. letom starosti.

Gledé nadaljnega prejetanja sirotinske (konkretalne) pokojnine do dovršenega 24. leta starosti veljajo določila § 73.

(Dalje.)

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Dolenje vasi. († Anton Ozimek.) Dne 12. septembra se je preselil v večnost tukajšnji v pokoju živeči nadučitelj g. Anton Ozimek.

Rojen je bil l. 1839. v Idriji, kjer je obiskoval domačo ljudsko šolo in potem pripravnico. S 17. letom je nastopil svojo prvo službo kot učitelj in organist v Preski nad Ljubljeno. Po 14-letnem uspešnem delovanju je prišel v Gorico in od tod na Dobravo pri Ljubljani. Na Dobravi je služboval okoli 5 let. Ne baš prijetni spomini na svoje učiteljevanje v tem kraju so ga gnali v Banjoliko in v teku 2 let je bil že v Dolenji vasi, kjer je ostal do svoje smrti.

Služboval je tu celih 22 let. Dočakal je, da se je enorazrednica razširila v trirazrednico, kjer je kot nadučitelj deloval z vso vnemo do l. 1899.

Pri pouku ga je zadela kap. Dasiravno so mu svetovali prijatelji, da naj dá učiteljstvu slovo, ga je gnalo srce vendar zopet v šolo, ko je nekoliko okrevale. A mož je sprevidel, da ni kos tolikemu naporu in vložil je prošnjo za penzijo. Z dnem 15. julija 1899. l. je stopil v pokoj in vis. e. kr. deželni šolski svet mu je izrekel svoje priznanje na 40-letnem vestnem službovanju.

Žalibože, da ni dolgo užival težko zaslužene penzije!

Lansko leto, v mesecu avgustu, ga je zadela zopet kap in priklenila na postelj, s katere ni več vstal. Po enoletni mučni boleznici ga je rešila blede smrt vseh težav in bolečin.

Dne 14. sept. smo ga spremili k zadnjemu počitku. Pogreba se je udeležilo staro in mlado in, čeprav je bilo kaj neprijetno vreme, vendar so prišli vsi tovariši in tovarišice iz Ribnice, Vrbič iz Sodražice, Cvar iz Vel. Poljan in Hutter iz Grčaric k pogrebu. S pomočjo domačih pevcev smo zapeli pred hišo in na pokopališču dve žalostinki in mu s tem skazali zadnjo čast na tem svetu.

Bodi mu blag spomin!

G.

Štajersko.

Nekaj malega v obrambo. Gospod Andrej Žmave, oskrbnik grajščin Kronberg, Vogrsko in Prvačina na Primorskem, bivši ljudski učitelj in absolvent vinorejske šole v Klosterneurgu, kritikuje v 69. številki „Domovine“ Belletovo knjigo: „Weinbauers Berather“ in piše med drugim tudi to-le: „težak položaj ima (Belle) na Štajerskem, zlasti ker ima, smelo rečem, med drugimi tudi dokaj tukoimenovanih „enologov in pomologov“, nehvaležnih pomagačev, ali bolje — mazačev (častne izjeme so sicer tudi), ki češče dobri stvari več škodujejo, nego koristijo. Taki naj si zapomnijo, da tisti še dolgo ni „pomolog“, ki morda v resnici pozna par sto vrst raznega

sadja, kar je večasi tudi le šport — a poleg tega ne ume obrezati drevesca pravilno. O sličnih „enologov“ pa da niti ne črhnem besedice.“

Kaj porečejo k tem besedam slovenski štajerski učitelji — zlasti učitelji-vrtnarji? — — Kdo pa so ti Žmavčevi takozvani „pomologi“ in „enologi“?? — — Morda misli gospod oskrbnik na slovenske odvetnike, notarje, sodnike ali zdravnike? — Morda ima g. Žmave v mislih slovensko duhovščino? Ne! Ta sicer živi med priprostim ljudstvom, a pospesevanje sadje- in vinoreje ji je večinoma deveta briga! — Ali misli g. Ž. na slovenske trgovce in obrtnike? Na slovenskega kmeta? Ne! Žmavčevi „enologi“ in „pomologi“ — „mazači“ so bivši njegovi tovariši, so ljudski učitelji vrtnarji, ki so se drznili brez Žmavčevega dovoljenja napisati o sadje- in vinoreji, in tudi o drugih strokah kmetijstva nekaj vrstic, ter jih objaviti po raznih časopisih ali so celo izdali male brošurice.

Gospod oskrbnik, to je malo preveč! Komaj je minulo eno leto, da ste našemu stanu pokazali hrbet in sedaj pa vže tako krivično udrihate po njem. Sama prevzetnost govori iz vsake vaših besed! Mi ljudski učitelji smo prezirana vajeni — pa, da bodete Vi kedaj tako krivično sodili naše resno delovanje med ljudstvom, tega se pač nikdar nismo nadejali — tega pa tudi nismo zaslužili!

Zapomnite si, gospod oskrbnik: Dobro urejeni in oskrbovani šolski vrt stori za povzdigo sadje- in vinoreje in sploh kmetijstva v obče več, kakor vse, še tako učeno pisane knjige, več, kakor vsi potovalni učitelji se svojimi, včasih prav suhoparnimi predavanji in več, kakor bodete Vi, g. oskrbnik, kedaj v svojem celem življenju v tej stroki storili za ubogegega kmeta. Kolikega pomena pa je šolski vrt v vzgojevalnem oziru, to Vam je gotovo znano še iz pedagogike. Lahko se nam smejate, gosp. oskrbnik, ker sedite pri polni mizi in gledate na nas, ubogo paro, ki tiči v najnižjem plačilnem razredu in si obilokrat lačnega želodeca nasititi ne more! —

Pa še neki drugi razložek je med nami! Vi pomagate, da se itak obilo premoženja Vašega šefa množi — mi pa si prizadevamo, da dovedemo naše ubogo ljudstvo do boljšega blagostanja! Ali bi ne imeli vzroka dovolj, da bi mi prezirali Vas in Vam slične patentovane „enologe in „pomologe“? — Ako kedo izmed drugih stanov, recimo kak zdravnik, duhovnik ali profesor, ali celo kak inteligentnejši kmet stori kaj v povzdigo kmetijstva, gotovo ga čaka visoko in najvišje odlikovanje! Kedaj pa je bilo slišati, da je bil odlikovan kak učitelj-vrtnar? — In koliko je starejših tovarišev, kateri se temeljito in dolga leta vže pečajo s šolskim vrtnarstvom ter so tako blagonosno uplivali na rode in rodove! K večjemu dobe nekteri (!) učitelji od kmetijske družbe kakšno — Ehrengabe.

Gospod oskrbnik trdi nadalje, da mi pomologi — mazači niti drevesca pravilno obrezati ne umemo! Kako se predrzne tak človek soditi o naših zmožnostih, kterege se še drži prah Klosterneuburške šole, kojega je le gola teorija in čisto nič prakse? — Tistega tovariša pa, o katerem g. oskrbnik trdi, da pozna več sto vrst raznega sadja, tistega za to znanje gotovo zavida. No, če mi ubogi mazači tudi ne umemo vsega, česar podaja Klosterneuburška šola, vendar smo si po lastni pridnosti prisvojili mrvico vednosti iz kmetijstva, sosebno pa se lahko ponašamo na svoje praktične izkušnje.

G. oskrbnik piše o Belletovi knjigi tudi naslednje: „Seveda, kaj čisto novega to delo ni, česar ne moremo sploh od nobenega strokovnjaka zahtevati — —.“ S temi besedami

trdi g. Žmave, da je g. Belle celo ali vsaj veliki del knjige prepisal — in nam ubogim „mazačem“, ki znamo po Žmavčevi trditvi dobro prepisovati in predstavljati, pa to v zlo šteje?! — Ljuba doslednost, oj, kje si doma? —

Belletova knjiga je v resnici pisana za lajike, g. oskrbnik pa trdi, da je knjiga pisana le za patentovane „enologe“, ker piše sledeče: „Tako more in zna seveda le znanstveno strokovnjaški izobražen mož, kakor je g. pisatelj, ki ga more človek spoznati še le takrat, če je vstanu v globiti se v njegovo stroko in v njegovo delovanje s pravega stališča današnjega napredka“. Ker se torej mi „enologi-mazači“ in priprosti vinogradniki gotovo tudi ne moremo v globiti v stroko patentovanega enologa, zatorej Belletova knjiga ni za nas in tudi ne za priproste vinogradnike!

Gospod Belle, kaj pa porečete Vi k temu? — Le mala merica ponižnosti bi kaj lepo dičila mladega gospoda oskrbnika! V imenu štajerskih „pomologov-mazačev“:

Janez Golavršensček.

Istra.

Kopar. Ministarstvo nauka riješenjem 10. marta t. g. Br. 6649 dozvolilo je, da se ove godine i to za prvi put u Istri, drži ovdje „Tečaj ručnog uzgojnog djela“. Taj tečaj trajao je od 16. avgusta do 5 septembra, te je istomu bilo pripušteno 22 učitelja i učiteljica naime učitelji: Baffo iz Omišlja, Barbalić iz Picna, Deltreppo iz Kanfanara, Dobrović iz Pula, Facin iz sv. Nedjelje V.; Gorlato iz Pula, Leonardis iz Skoflje, dol, Marchi iz Lanišća, Marini iz Vižinade, Masalin iz Roča, Negri iz Pula, Orbančić iz Pirana, Orel iz Korta, Piazza iz Vodnjana i Bonin iz Trsta, te učiteljice: Almerigogna iz Kopra, Blesić iz Pula, Bullo iz Kopra, Civiljak iz Milja, Debeuz iz Višnjana, Moratto iz Cresa i Sterpin iz Pazina. Učitelji tečaja bili su: gospodin Josip Parentin i gospodjica Marija Cortese, koji su neumorno starali se, da tečaj bude zaljubljen od učitelja čim bi bio od znatne koristi za pučku školu. I postigli su svrhu jer su svi učitelji najmarljivije radili šest sati na dan u školi a barem dva kod kuće, te izradili baš krasnih radnja iz plastike, ljepenkom te froebeljanskih radnja. Osobito je pak zanimalo učitelje geometričko izrezivanje i sastavljanje pravih likova bez šestila. Dugo bi bilo, da vam napose o svakom tom predmetu progovorim — moguće drugom prigodom. Reći ću vam samo, da je gradjane veoma zanimalo taj tečaj i da su vrtili, da pregledaju izradjene predmete, što su bili izloženi u posebnem hodniku. Uspjeh bio je dobar za sve, nu svjedodžbu sa potpunom odlikom dobiše Masalin, Marchi i Facin. Kao što je ravnatelj g. Parentin otvorio tečaj krasnim govorom, isto lijepim govorom ga je i zaključio. Ispiti su bili dva dana pod predsjedanjem pokr. nadzornika g. Ravalico koji je učestvovao i zaključku tečaja. Pače svečanomu zaključku učestvovao je upravitelj kotarskog poglavarstva, načelnik grada, ravnatelj gimnazije i preparandije i mnogo druge gospode. Samo nije bio prisutan u Kopru stanujući kotarski nadzornik formalno pozvan, što je prouzročilo ogorčenje u učiteljima, držeći, da je tim pokazao nikakav mar i malo obzira i prema učiteljima, iz kojega stališa je i on potekao . . .

Već pogadjate, da je kod tečaja bilo učitelja Hrvata, Slovenaca i Talijana, ipak medju njima vladala je potpuna sloga i ljubav, skupno su se dali fotografirati i kada je došao dan odlaska, svakomu je bilo teško se rastati. Svi su bili mnenja, da bi ta sloga u opće vladala med učiteljstvom u Istri, kada ne bi bilo klerikalca zavodnika, koji siju sjeme nesloge i narodnje mržnje i kojima je premoć nad školom

prečiji posao nego li naobrazba naroda i dobrostanje učitelja.

U znak harnosti učitelji darovaše g. ravnatelju Parentinu ukusni štap a gospodjici Cortese lijepu molitvenu knjižicu.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Sklep računa „Narodne šole“, društva v podporo ljudskim šolam in učiteljem, s sedežem v Ljubljani, za XXIX. opravilno dobo od 1. septembra 1900. leta do 1. septembra 1901. leta.

Zapor. št.	Koliko	D o h o d k i	Posamič		Vkup	
			K	h	K	h
I. Vplačila.						
1	215	ljudskih šol je vplačalo			2262	58
II. Drugi dohodki:						
2		Podpora vis. dež. zbora za l. 1901	400	—		
3		„ velesl. mestn. zast. (II. rok za l. 1900. in I. rok za l. 1901.)	400	—		
4		Podpora sl. „Kranjske hranilnice“.	400	—		
5		„ slavne „Kmet. posojilnice ljubljanske okolice“	40	—		
6		Ostanek ob sklepu računa z dne 31. julija 1900. l.:	59	34		
7		Iz hranilnice vzetega	1000	—		
8		Izkupilo molitv. „Pobožni otrok“ .	141	44		
		Vsota doh. pod nasl. II.			2440	78
		Vsota vseh dohodkov			4703	36
III. Društvena imovina ob sklepu računa:						
9		Neizplačano volilo			280	—
10		Prihranki in 18 podpornih ustanovnin à 40 K ter 48 ustanovnin ljudskih šol à 40 K so naloženi v hranilničnih knjižicah št. 262, 23.081 in 180.248 v skupni vrednosti z dne 30. junija 1901. l. .			4110	87
11		Blagajnična imovina koncem društvenega l. 1901.:			75	81
12		Vrednost molitv. „Pobožni otrok“ .			345	44
13		Nevplačani računi			286	—
		Skupna imovina koncem društvenega l. 1900.			5098	12
		Mimo lanskega leta			5022	49
		je torej več imetja			75	63

Zapor. št.	Troški	K		h	
		K	h	K	h
1	Šolsko blago	3696		63	
2	Dostavnina, poštne znamke, papir, koleki, tiškovine, nagrade, upravni troški	180		92	
3	Hranilnične vloge z dne 2. oktobra 1900. l., 9. februvarja in 3. avgusta 1901. l.	750		—	
	Skupaj	4627		55	
4	Blagajnična imovina ob sklepu računa	75		81	
	Vsega skupaj	4703		36	

V Ljubljani, 1. septembra 1901.

Anton Razinger, Josip Cepuder, Alojzij Kecelj,
predsednik. tajnik. blagajnik.

Pravilnost društvenih računov potrjujeta preglednika:
Francišek Gabršek. Avgust Kleč.

Računski sklep „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem“ za 40. upravno leto od dne 1. septembra 1900 do 1. septembra 1901.

Zapor. št.	Koliko	D o h o d k i	Posamič		Skupno		Zapor. št.	Koliko	T r o š k i	Posamič		Skupno	
			K	h	K	h				K	h	K	h
		Letnina											
1	3	društvenikov za leto 1901 po 8 K .	24	—			1	19	vdovam	3680	—		
2	105	" " " 1901 po 12 " .	1292	—			2	23	sirotam	1807	—	5487	—
3	2	" " " 1901 po 20 " .	40	—	1356	—							
		Pristopnina											
4	5	društvenikov	211	—	211	—	3	1	vdovi vsled sklepa občnega zbora . .	100	—	100	—
		Vračila											
5	5	društvenikov na račun posojil . . .	312	—	312	—	4		Razne potrebščine:				
		Obresti					4		Upravna režija	224	78		
6		za l. 1900, 1901 od posojil 5 članom	71	30			5		Pristojbinski namestek	43	28		
7		od 23 vrednostnih drž. papirjev . .	4978	90	5050	20	6		Posojilo 1 društveniku	300	—		
		Drugi dohodki.					7		Dostavnina	4	12	572	18
8		Vrnena kolekovina	22	30			8		Naloženo:				
9		Blagajnični ostanek iz 1900 l. . . .	119	73					Na knjigo mestne hranilnice št. 29675	4500	—	4500	—
10		Iz hranilnice vzetega	3800	—	3942	03	9		Skupaj			10659	18
		Skupaj			10871	23			Blagajnični ostanek od 1901. l. . . .			212	05
									Skupaj			10871	23

Skupnega denarnega prometa je bilo v minolem društvenem letu K 21742.46.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1901.

Pravilnost društvenega računa in blagajničnega stanja potrjujejo pregledniki:
Bahovec Francišek. Josin Maks. Schiffrer Francišek.

Cepuder Jožef, Režek Jurij, Kecelj Alojzij,
blagajnik. načelnik. tajnik.

Proračun za upravno dōbo od dne 1. septembra 1901 do 1. septembra 1902.

Zapor. št.	Koliko	P r e j e m k i	K	h	Zapor. št.	Koliko	I z d a t k i	K	h
2		Pristopnina	180	—	2	30	sirotam vzgojnine	1725	98
3		Vračila na račun posojil	160	—	3		Za izvanredne potrebščine	164	—
4		Obresti od posojil	40	—	4		Upravna režija	220	—
5		" " vrednostnih papirjev	3839	—	5		Pristojbinski namestek	52	40
6		" " hranilnih vlog od 1. julija 1901			6		Kapitalizovane obresti	800	—
7		do 1. julija 1902	834	—	7		Blagajnična gotovina koncem leta . . .	212	05
8		Vrnena kolekovina	24	—			Vsota	6637	05
		Blagajnični ostanek iz leta 1901 . . .	212	05					
		Vsota	6637	05					

Izkaz imovine ob koncu društvenega leta 1900/1901.

		K	h
1	22 državnih obveznic v skupni nominalni vrednosti	90500	—
2	Knjižica mestne hranilnice, št. 29.675, z obrestmi do 1. avgusta 1901	8112	70
3	Knjižica (Učiteljski zaklad) mestne hranilnice, št. 9211 z obrestmi do 1. avgusta 1901 . .	10586	70
4	Knjižica glav. slovenske hranilnice št. 694 . .	1100	—
5	Privatna dolžna pisma 9. društvenikov . . .	1334	—
6	Ostanek blagajnični koncem leta 1901 . . .	212	05
7	Elizabetina ustanova	356	—
8	Darilo gosp. c. kr. dež. šolskega nadzornika J. Šumana	50	—
	Vsota	112251	45

Štajersko.

Slovenskim učiteljem na Sp. Štajerskem — v preudarek. V Gradcu se je vršil dne 12. in 13. septembra t. l. shod štajerskega „Lehrerbunda“, pri katerem so bili navzoči — kakor nam priča stenografsko poročilo — tudi slovenski učitelji. Zastopani so bili namreč po svojih odposlancih naslednji okraji: Celje-Laško, Ptuj (okolica), Maribor (okolica), Slov. Gradec, Marenberg, Gornji grad, Slov. Bistrica in Kozje! Ta shod je bil za naše spodnještajerske težnje izvanredno poučljiv. Toda naš namen ni, baviti se obširneje z raznimi govori in

razpravami tega zborovanja, pač pa si usojamo stopiti pred častito učiteljsko z nekaterimi vprašanji: 1. Ali je mogoče slovenskim učiteljem, da korakajo složno — ali kakor se je izrazil v svojem govoru drž. poslanec Seitz: „mitmarschieren!“ — z brezdomovinskimi socijalnimi demokrati, ki so pri vseh volitvah po spodnještajerskih mestih in trgih podpirali nemškutarstvo?*) 2. Ali ni bilo slovenskim učiteljem tesno pri srcu, ko je odneval gromoviti „Heil!“ v pozdrav na zborovanje došlemu državnemu poslancu Maliku, in ni li zagorelo spodnještajerskim učiteljem pod nogami, ko je omenjeni posl. ob splošnem pritrjevanju naglašal važnost narodnostnega momenta za učiteljsvo? 3. Ni li za slovensko učiteljsvo poniževalno, če izjavi predsednik „Lehrerbunda“, da so najbolj navdušeni podpiratelji nemškega društvenega glasila „Schul- und Lehrerzeitung“ slovenski učitelji, dočim je slovenski učiteljski list „Popotnik“ pred nekaterimi meseci poročal, da je zbog brezbriznosti blizu poloma? 4. Ali se more slovenski učitelj navduševati za tak brezpogojni centralizem, kakor ga je na shodu koval v zvezde drž. posl. Seitz, ne da bi se nam poprej v Gradcu in na Dunaju zajamčila narodna enakopravnost? Prepričani smo, da so si pri shodu navzoči slovenski učitelji že določno odgovorili na ta vprašanja, zakaj pri zborovanju se ni nihče izmed njih oglasil za besedo — in nič odgovora je tudi odgovor.

Štajerski učitelj.

Zborovanje gornjegrajskega učiteljskega društva. Dne 5. kimovca je na Rečici zborovalo učiteljsko društvo za

*) Na Kranjskem (v Idriji) pa klerikalce.

Uredn.

okraj Gornji grad. Vkljub neugodnemu vremenu — zdi se nam, da ima naše društvo privilegij le v slabem vremenn zborovati — došlo nas je dovoljno število stare zanesljive garde.

Predsednik g. Terčak — Ksaverij otvori zborovanje in ob ednem naznanja, da se bode danes tudi vršila volitev novega odbora. V vznešenih besedah je omenjal, kaj se je vse v minolem društvenem letu pri društvu ukrenilo; omenjal je, da v kljub zlobnim napadom od strani naših napadnikov in raznim naskokom na našo čvrsto trdnjavo — učiteljsko društvo — smo nepremagljivi in složni. In na to smo ponosni! Prosil je pa tudi, naj se ne voli on več predsednikom, ter je predlagal, naj se istim izvoli kaka druga moč, češ, da se je že naveličal tega sicer častnega posla.

Zapisnik zadnjega zborovanja na Gorici se je prečital in odobril, ravno tako so se naznanili navzočnikom došli dopisi.

Nato je čital g. Praprotnik, Mozirje, razne odstavke iz obširno sestavljene „Spominske knjige“.

Sprožila se je svojedobno misel, da se uredi in sestavi kronika društva, v katero se vse navede, kar bi poznejše člane in prijatelje našega društva utegnilo zanimati.

Ravnokar omenjeni nadučitelj mozirski je na podlagi zapisnikov in drugih spisov, kakor tudi ustnih sporočil res prav jedernato rešil dano nalogo. Kronika je sestavljena pregledno in temeljito. Take kronike najbrž nima nobeno slovensko društvo.

Na predlog g. Žagerja — Gorica, izrekla se je g. Praprotniku na sestavi spominske knjige in gdč. Plaper, ki je prav kaligrafično isto napisala, presrečna zahvala.

Temu je sledila metodična obravnava berilca „Prave sreče dom“ v III. berilu. Obravnaval je gosp. Terčak, Ksaverij v občno zadovoljstvo.

Delegatom za zborovanje „Lehrerbunda“ v Gradec se je izbral g. Šijanec, Gornjigrad.

Novim odbornikom so se volili sledeči gg.: predsednikom Ivan Burdian, Sv. Mihael; (ker stari predsednik nikakor ni hotel sprejeti predsedništva), podpredsednikom Franc Praprotnik, Mozirje; tajnikom Ljudmila Plaper, Mozirje; blagajnikom Peter Wudler, Ljubno; odbornikoma Franc Kocbek, Gornjigrad in Anton Žager, Gorica.

Soglasno se je sprejel predlog, naj bode na sporedu vsakega zborovanja stalna točka: „Pedagogiški Vestnik“. Izvolita se dva poročevalca, ki bodeta vsakokrat poročala o vsem novjšem gibanju, kar se tiče šolstva in učiteljstva. O šolsko političnih zadevah, zlasti glede na tokrajne zadeve, se izvoli poročevalcem g. Kocbek — o pedagogiški književnosti, o didaktično metodičnih novostih itd. pa bode poročal g. Šijanec.

Po zborovanju smo pa šli v gostilno Čuježevo, kjer smo bili prav dobro postreženi z okusnimi jedili in dobro kapljico. Pridružilo se nam je nekaj prijateljev naših, omenjamo gosp. Jeraja, prof. iz Novega mesta, g. Turnšeka, veletrgovec v Nazarjih, g. Deleja itd. Da so se govorile razne napitnice in pele lepe naše pesmice, to je pa itak že običajno. Združili smo tedaj resno in koristno z dobrim in veselim.

Književnost in umetnost.

Sad greha. Drama v štirih dejanjih. Spisal E. Gangl. Tiskala in založila Goriška Tiskarna A. Gabršček. V Gorici 1091. Str. 166. Cena 1.20 K. „Slovanske knjižnice“ 102—103—104. snopič. — Drama je jako zanimiva, dasi ni brez napak; to ve g. Gangl sam najbolje. Rojena je bila v poznih ponočnih urah, ko mu je bil zaradi kruhoborstva upehan duh in utrujeno telo. To najnovejše delo našega vrlega tovariša so brali v rokopisu priznani pisatelji in so mu priznali vrednost, ki mu gre, zato mislimo, da je sodba, ki jo je izrekel g. Fr. Govekar v „Slov. Narodu“ pretirana, subjektivna. Kaj pa, če bodo igrali Tolstega „Moč teme“? Takrat bo treba g. Govekarju, če hoče biti konsekventen, polne žepa gnilih jajc, da ž njimi onesnaži resnico, ki bode v oči. Gosp. Gangl misli daleč in globoko; on ni samo izredno nadarjen, temveč tudi izredno marljiv, zato zelo dvomimo, da bi bil g. Govekar

poklican, ocenjevati njegova dela, posebno, ker ga poznamo, da z učitelji rad „fizioljka“ in da ima o moškem učiteljstvu zelo zastarele nazore. Natančno oceno Ganglove drame bomo priobčili v eni prihodnjih števil. Spisal jo bo za naš list visokošolec, ki je na glasu kot imeniten slovenski pisatelj.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. Znesek licitacije 3 K. 62 vin. za 57 dek teško hruško iz šol. vrta na Breznici. (Licitirali gg. Čop, Baraga, Pogačnik ter mala Ivanka Jeglič).

Ljubljansko učiteljsiše. Za sprejem v prvi letnik moškega učiteljsiše se je letos oglasilo 59 učencev, za prvi letnik ženskega učiteljsiše pa 82 učenk.

C. kr. žensko učiteljsiše v Gorici. Izmed 71 gojenk, katere so se oglasile za prvi slovenski tečaj, je bilo 38 sprejetih. Ena gojenka, ki se je oglasila za drugi tečaj, je bila sprejeta v prvega, ker za drugi tečaj ni bila dovolj podkovana. Ena je repetentinja. Med novosprejetimi je 20 gojenk, katere so prej obiskovale zavod v „Šol. Domu“. Mnogo gojenk je sicer naredilo izpite, a zaradi pomanjkanja prostorov ni bilo sprejetih.

Napredek slovenske šole v Ameriki. V Jolietu je v ravnokar pričetem šolskem letu v slovenski šoli 240 otrok. Treba je bilo dobiti še eno sestro učiteljico.

Slovesna otvoritev mestne deklishe osemrazrednice pri sv. Jakobu v Ljubljani, dne 1. oktobra 1901. Spored: 1. Ob 10. dopoludne sv. maša v cerkvi sv. Jakoba. 2. Po maši se zbero v šolski telovadnici udje c. kr. dežel. šolskega sveta, občinskega sveta in pa učiteljsko osebje. 3. Slovesna izročitev ključa šolskega poslopja. a) Govor gospoda mestnega župana Ivana Hribarja; b) Odgovor gospice voditeljice Emilije Gusl; c) Govor gospoda c. kr. okrajnega šolskega nadzornika ravnatelja Franciška Leveca; d) Deklamacija učenke VIII. raz. Marice Voduškove; e) Zaključni govor županov. C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 18. septembra 1901. Predsednik Ivan Hribar.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 808.

Kranjsko.

Učiteljsko mesto na trirazrednici v Višnji Gori je definitivno ev. provizorično popolniti.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim potom do 5. oktobra 1901 le-tu vložiti.

C. kr. okr. šolski svet Litija 17. septembra 1901.

Št. 1439.

Na jednorazrednici na Erzelju je učno mesto stalno oziroma začasno popolniti.

Prošnje je vlagati semkaj do dne 4. oktobra 1901.

C. kr. okr. šolski svet v Postojini dne 17. septembra 1901.

Št. 864.

Na enorazrednici v Gribljah razpisana je služba učitelja-voditelja s postavno plačo v stalno, oziroma začasno nameščenju.

Prošnje vlagati je do 10. oktobra t. l. pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji dne 18. septembra 1901.

Parma m. p.

Z. 1175.

An der dreiclassigen Volksschule in Gross-Laschitz wird die zweite Lehrstelle mit den sistemisierten Bezügen zur definitiven, eventuell provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 3. October 1901 im vorge-schriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 14. September 1901.

Z. 1003.

Štajersko.

Im politischen Bezirke Cilli sind nachstehende Lehrstellen definitiv zu besetzen:

1. An der 5classigen Knaben-Volksschule in Umgebung Cilli (I. Ortsklasse) eine Lehrerstelle.

2. An der 3classigen Volksschule in Dol, Bezirk Tüffer (III. Ortsklasse) eine Lehrer eventuell Lehrerstelle.

3.) Eine Arbeitslehrerstelle für die Schulen Gomilsko und Rabendorf, Bezirk Franz, gegen eine jährliche Remuneration von 500 Kronen und eine Lehrverpflichtung von zusammen 10 Stunden pro Woche.

Bewerber (Bewerberinnen) um eine dieser Stellen wollen ihre Gesuche, welche mit dem Reifezeugnisse, dem Lehrbefähigungszeugnisse und dem Heimatscheine instruiert sein müssen, im vorgeschriebenen Dienstwege bis zum 15. October 1901 beim betreffenden Ortsschulrath einbringen.

Cilli, am 14. September 1901.

Abfaltern m. p.

Z. 563.

An der neu systemisirten einclassigen in der III. Ortsklasse stehenden Volksschule in Primon am Bachern kommt die Lehrer- und Schulleiterstelle zur Besetzung. Beider Landessprachen mächtige Bewerber wollen ihre vorschriftsmässig belegten Gesuche mit dem Nachweise der österreichischen Staatsbürgerschaft und der Befähigung zur subsidiarischen Ertheilung des katholischen Religionsunterrichtes versehenen bis 10. October l. J. an den Ortsschulrath in St. Primon am Bachern, Post Saldenhofen leiten.

Der Vorsitzende:

Čapek.

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
4. **Šeberjeva tiskarna** v Postojini, zaloga uradnih spisov itd.
5. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
6. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
7. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
8. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani,
9. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
10. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištvom v Prešernovih ulicah št. 50 nasproti novi pošti v Ljubljani.
11. **B. Schmelzter**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
12. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
13. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četr leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema Ig. Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{3}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.
Tiska „Národna tiskarna“ v Ljubljani.

Tiskarna in kamenotiskarna

J. Blasnika naslednikov Ljubljana

Breg 12

priporoča p. i. učiteljstvu in krajnim šolskim svetom svojo bogato zalogo raznih šolskih tiskovin za porabo v slovenskih ljudskih šolah in vseh v to stroko spadajočih del.

V zalogi R. Šeberja v Postojni je izšel

Ročni zapisnik

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južno-Štajerskem in Primorskem in z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto 1901/1902. VIII. letnik.

Sestavil Štefan Primožič

vodja ustanovnega zavoda za gluhoneme v Ljubljani.

Cena: Za 75 učencev kron 1.40, za 100 učencev kron 1.50, za 125 učencev kron 1.60, za 150 učencev kron 1.70 itd., po pošti 10 vin. več.

Naročnikom šolskih tiskovin 40 vin. ceneje.

Karol Till-ova

akcidenčna tiskarna in trgovina s papirjem v Ljubljani
priporoča za tekoče šolsko leto svojo zelo bogato zalogo pisalnih in šolskih potrebščin za vse šole, kakor tudi razne tiskovine

— po najnižjih cenah. —

Pozor!

Karol Tillova akcidenčna tiskarna v Ljubljani

izvršuje kar najceneje in najhitreje vsa naročila, n. pr. posetnice, zaročnice, poročnice, mrtvaške liste, kuverte s tvrdko, račune itd.